

Утвърдил:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: ФСФ, Балканистика

Специалност: (код и наименование)

СЛЛ	1	0	0	1	0	6	1	7
-----	---	---	---	---	---	---	---	---

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

(код и наименование)

**„История, изкуство и култура
на гръцките общности в България (XV -XIX в.)“**

Преподавател: гл. ас. д-р Александра Трифонова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
Обща аудиторна заетост		
Извънаудиторна заетост	Научно есе	15
	Учебна екскурзия	15
Обща извънаудиторна заетост		30
ОБЩА ЗАЕТОСТ		60
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		
ОБЩО ЕКСТ		2

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	20%

2.	Демонстрационни занятия	20%
3.	Посещения на обекти	20%
4.	Изпит	40%

Анотация на учебната дисциплина:

Курсът включва лекционни занимания, които ще бъдат съпътствани с презентации на power point. Целта е студентите да се запознаят с гръцките общности в България, обитавали предимно градовете Пловдив, Асеновград, Мелник, Несебър, Созопол, Поморие, Бургас и Варна, както и с тяхната богата култура и изкуство. Ще бъде разгледана историята за създаването, процъфтяването и западането на тези общности, както и ценностите на християнското изкуство (икони, стенописи, църковна утвар, църковна везба), чиито дарителски надписи са добър извор за запознаване с основите на гръцката епиграфика.

Практическите занимания предвиждат посещения в няколко музеи в София (Национален археологически музей към БАН, Национален исторически музей, Криптата на храм-паметник «Св. Александър Невски» към НХГ, Национален църковен историко-археологически музей при Св. Синод на БПЦ) с цел запознаване с ценностите от този период, дело на представители на гръцки общности в България. При възможност се предвижда и пътуване – практика до Пловдив, един от градовете с най-видна и будна гръцка общност и с особено богато културно наследство.

Предварителни изисквания:

Студентите да имат интерес към Гърция, гръцки език, гръцка епиграфика, история и история на изкуството.

Очаквани резултати:

След успешното завършване на курса студентите трябва да имат познания за гръцките общности в България, за тяхната богата култура, като същевременно и основни познания по гръцка епиграфика.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	История, изкуство и култура на гръцките общности в	8 часа

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

	Централна южна България (Пловдив)	
2	История, изкуство и култура на гръцки те общности в Централна южна България (Асеновград)	4 часа
3.	История, изкуство и култура на гръцките общности в Североизточна България (Варна)	2 часа
4.	История, изкуство и култура на гръцките общности в Югоизточна България (Бургас)	2 часа
5.	История, изкуство и култура на гръцките общности в Югоизточна България (Созопол)	2 часа
6.	История, изкуство и култура на гръцките общности в Югоизточна България (Несебър)	4 часа
7.	История, изкуство и култура на гръцките общности в Югоизточна България (Поморие)	4 часа
8.	История, изкуство и култура на гръцките общности в Югоизточна България (Царево и Ахтопол)	2 часа
9.	История, изкуство и култура на гръцките общности в Югозападна България (Мелник)	2 часа

Библиография

Апостолидис, К.М. „Надгробни паметници и надписи на гърци, граждани на Филипопол от по-ново време. Гробовете говорят“. *Храм Свети Великомъченик Димитър в Старинен Пловдив*. ред. Д. Атанасов. Пловдив, 2008, 70–76.

Геров, Г. *Икони от Мелник и Мелнишко*. София, 2007.

Каравълчев, В. „Християнският Анхиало“. *Поморие. Древност и съвремие*. Поморие 2011, 197-215.

Койнова-Арнаудова, Л. *Иконите от Мелнишкия край*. София, 1980.

Москова, С. „Превъзходният Спирос Михаил във времето на великолепия Захарий“. – *Проблеми на изкуството* 4, 2010, 31–35.

Мутафов, Е., И. Гергова, А. Куюмджиев, Е. Попова, Е. Генова, Д. Гонис. *Гръцки зографи в България след 1453 г. / Ελληνες αγιογράφοι στη Βουλγαρία μετά το 1453*. София 2008.

Нешева, В. *Мелник. Богозиданият град*. София, 2008.

Радойнова, Д. *Гърците по българското Черноморие. История и култура*. Бургас, 2010.

Снегаров, И. „Гръцки кодекс на Пловдивската митрополия“. – *Сборник на БАН*. ХLI, 21, 1949, 4-219.

Трифенова, Ал.Ф. „Надписи от Горноводенския манастир „Св. Кирик и Юлита“ край Асеновград. Предварителни бележки“. – *Проблеми на изкуството*, 2, 2015, 54-58.

Трифенова, А.Ф. *Икони от църквата „Преображение Господне“ в Поморие (Анхиало) (XV-XX в.)*. София, 2016.

Трифенова, А. Ф. „Гръцки надписи от църквата „Св. Параскева“ („Св. Петка Стара“, „Живоносен източник“) в Пловдив“. – *Проблеми на изкуството*, 3, 2016, 52-58, фиг. 1-8.

Щерионов, Щ. *Гърците по българските земи през XVIII–XIX в. (до 1878 г.). Историко-демографска характеристика*. София, 2008, 284.

Щерионов, Щ. *Миграцията на гръцкото население, обитаващо българските земи през XVIII–XIX век (до 1878 г.)*. София, 2009.

Щерионов, Щ. Д., *Православието в Созопол. Минало и настояще*. София, 2017.

Kamperidis, L. *The Greek Monasteries of Sozopolis: XIV-XVII centuries*. Thessaloniki, 1993.

Kotzageorgi, X. „The Greek Community of Burgas. Education and Culture“. *Etudes Balkaniques* 30/1, 1994

София, 24.12.2017 г.

Съставил: гл. ас. д-р Александра Трифенова